Incipit Tractatulus venerabil Mgri Joh. Gerson cancellarij parisien tractans de pollucõe nocturna. an impediat celebrãtem vel non.

Dubitatũ eſt apud me frequẽter ⁊ diu p̃ſertim poſt ſuſceptũ ſacerdotiũ. ſi quis nocturno pollutus ſõpnio a celebrãdo miſſam ceſſare deberet. Expertus ſũ ſimilit multos p̃ſertim religioſos. ⁊ nouiſſiẽ quoſdã pre ceteris tali dubitacõis ſcrupulo nõ parũ turbatos. dũ ex vna pte eos ad celebrandũ trahit deuotio. ex altera timor offenſe reprimit. Tandẽ effect9 ſup hac re certior. tũ ex doctorũ ſacrorũ lectione. tũ exptorũ ⁊ virtuoſorũ cõſultacõne ⁊ exẽplo tũ poſtremo ex ip̃a racõnis ⁊ expimentalis ꝯgnicõis atteſtacõe induct9 ſũ ut cõſideracões aliq̃s breues ⁊ nõ pꝛſus inutiles ſup hac celebracõis mateia ꝯponerem. eas iudicõ melius ⁊ ſincerius ſapiẽtiũ ſupponẽdo. Conſideracõnũ hmoĩ queđ erũt acceſſorie. ⁊ queđ p directũ rñſiue. Precor autem dari veniã ſi forſan impurius loquẽdum erit quoniã morbus talis eſt qui vix aliter detegi vix pulchrioribus medicamentis ſanari poteſt

Sequitur. Conſideracõ prima

an

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DUSSELDORF

NVllꝰ habet certitudinē euidentē abſqꝫ
dei reuelacōne ſpeciali ꝙ ſit ſufficiēter
diſpoſitus et dignus ad celebrāda miſſe mi
ſteria. Patꝫ ꝗ tunc poſſet aliquis euidēter
ↄgnoſcē ſe eē in grā gratū faciente ⁊ ꝙ ſuffi
cienter fec̄ quicquid requiritur ad hoc ꝙ de
us ſibi grāꝫ hāc infuderit. ꝙ̄ inſup nullū po
nit obicē ex pte aliq̄ ad hmōi grē ſuſcepcōeꝫ
Deniqꝫ ſcirꝫ euidēter ꝙ rite ↄſtitutꝰ eſt ſacer-
dos ad hn̄dū poteſtatē nullatenꝰ impeditā
⁊ ſimilia multa q̄ ſūt purē ↄtigētia. ⁊ que ſci
ri non pn̄t infallibiliter abſqꝫ dei reuelacōe
ſpeciali. Preterea quis neſciat poſſe fieri.
ut homo detur in reprobum ſenſum ex deme
ritis precedentibus ut nou videat peccata
ſua ⁊ ita michil ſibi conſcius ſit. non tamen
in hoc eſt iuſtificatus. prout apoſtolus for
midando teſtatur. Forſan eſt talis cōpa
ratus ipſi aman ſuperbo qui ad conuiuium
heſter venit. reputans hoc ſibi ad honorem
eſſe precipuū. qd ſibi erat ad ſuſpendium.
Quis ſcit ſi auditurus eſt. Amice quomō
huc intraſti. non habens veſtem nupcialē
Forſan deniqꝫ tal' ānuēratus eſt inter illos
de quibꝫ pph̄a nō tā impcatiue ꝙ̄ p̄nūciatiē
dixit. Fiat mēſa. e. c. i. i l. ⁊ i r. ⁊ i ſ. Ob. o. e. n.
vi. ⁊c̄. Effunde ſup eos irā tuā. ⁊ fu. i. t. c. eos

ſiat habitacō eoꝝ deſerta· ⁊ in tabernacul̄
eoꝝ nō ſit qui inhabitet. Videtis q̄ꝑ ex timi-
ſcenda ſententia ſi miſtico ſenſu vtimur cōn
quoſdā ad ſacrā eucariſtie menſam accedē-
tes iudicat̄ ꝑſertim cum dicit̄. Obſcurētur
oculi eoꝝ ne videant. Et conformit̄ ad illud
aplūs intonat ⁊ minat̄. Qui indigne inq̄t
mādūcat ⁊ bibit · iudiciū ſibi manducat et
bibit. Et rurſus ꝓpter hoc int̄ vos multi im
becilles ⁊c̄. Hec imbecillitas et hec dormicio
magis ad aīam q̄ꝑ ad corpus referende ſūt
puto. Conſtat autē q̄ hec oīa certitudinem
euidentie tollunt ab aliquo ſup ſua ad cele-
brandū dignitate. Conſideracō ſcđa

Ad digne celebrandū ⁊ abſq; temeraīa
preſūpcōe ⁊ imputabilitate ad nouū
pccm nō requirit̄ tal̄ euidētie certitudo ſup
celebrātis dignitate. Patet q̄ nullus tunc
q̄ntūcunq; iuſtus et purus deberꝫ celebrare
nec hoc poſſet abſq; diſcrimīe· ſi ei non fierꝫ
reuelacō ſpālis. Sufficit ergo certitudo talis
qualē in materia morali conſueuimꝰ expetē
et capē q̄ certitudo poteſt appellari certitudo
moralis aut ciuilis · ſicut prudēter loq̄batur
phus ꝑmo ethic̄· d·3· c. diſciplinati enī eſt
intm̄ certitudinē inquirē ſcđm vnūquodq;
genus inquātum natura recipit. Ad hanc

certitudinē moralē ſufficit vt plurimū ꝙ hō
accedēs ad miſſam diſcuſſerit ꝯſciam ſuam
ſicut feciſſet ꝓ magna re lucranda aut incō-
modo graui euitādo ⁊ ꝙ nō ſit ſibi conſcius
poſt hanc diſcuſſionem de pcēo mōꝛli aut de
propoſito peccādi mōꝛliter ꝙ inſup nō ꝯgno
ſcat ſe aliud impedimētū legittimū p excōi
cacōnem aut irregularitatē hr̄e. Conſentio
itaqꝫ in hoc cū durādo. iiij. ſmaꝝ. d. x. q. x. ꝙ
talis etiā ſi eēt in pcēo mōꝛli neſcient. nec de
eo expreſſam agēt ꝯfeſſionē reportarꝫ vnū
e duob9. aut ſibi remittētur tale pcēm virtu
te ſacramenti qꝛ videt̄ facere qd̄ in ſe eſt ad
eius deletionē. Non enī deus requirit vltra
poſſe. Aut fieret ſibi diuinitus illuſtratio et
r̄cognicō ſui pcēi qtūs p penitentiā illud di
lueret queādmodū multis cōtingē ꝓbatiſ
ſimū eſt q̄ initio ſui ſacerdotij dū celebracō
nem cōtinuāt in memoracōnem redeūt plu
rimoꝛū ⁊ occultiſſimoꝛū pcēoꝛum. Similem
inuenīūt gr̄am illi qui nouit ad frugē meli
oꝛis vite toto coꝛde ſe ꝑparant. Porro talia
pcēa in r̄coꝛdacōem veniētia ex irradiacōe
ſupioꝛis lūīnis in ꝓfunda abyſſo anime nō
ideo tales ꝯfiteri tenētur. ꝙ nō prius deleta
eē potuerūt modo predicto. Sed fit hoc ad
obediendū precepto de ꝯfitēdo ſemel qd̄libꝫ

peccatũ noſtrũ· qđ ⁊ dũ diſticte ꝯgnoſcim⁹

NOn omĩs ſcru- Conſideracõ tercia
pulus aut dubitacõ de peccato mortali
neq3 ois indeuocõ aut deordinacõ aut non
attencio impediũt de non neccitate celebracõ-
nis dignitatẽ. Patet quia certitudo moral
qualẽ p̃dixim⁹ ſufficẽ conpatit ſecũ vacilla
cõnem quãdã aĩmi aut heſitacõnẽ vel ſuſpi-
cõem ſeu ſcrupulos ꝙ homo nõ ſit ſufficien
ter diſpoſitus· aut ꝙ impedimẽto aliquo li
gatus eſt. Conpatit etiã deordinacõ ex aliq̃
p̃ſertim viriũ inferiorũ ⁊ legis tirãnice men-
broꝝ que non eſt ſepe ſubdita nr̃e poteſtati
Ex qua cauſat indeuocõ qued quã nõ pleã
⁊ actualis ſp attẽtio ꝯſequũtur· nec ob inde
pccõ maculari nccẽ eſt. Et ſi quis oppoſueit
ꝙ dubitãs de aliquo an ſit illicitũ ⁊ ſtante
dubio illud agẽs peccat ꝙ ſe diſcrimini ſciẽ-
ter obicit. Rñdeo cũ dño. Guilhelmo antiſi
odoreñ · regulã hãc mgr̃alem intelligendã
eſſe de dubio tali qđ eſt vehemẽs et magis
aut ſaltẽ eque inducit mentem credẽ ꝙ eſt
mor̃liter illicitũ. ſicut qđ eſt licitũ. Secus eſt
vbi mens plus inclinat ⁊ iudicat quod eſt
licitum ꝙ̃ illicitum· quãuis nõ habeat vſq3
quaq3 certitudinẽ euidẽtem · aut ſirã quia
nec hocipm requirit. Sunt itaq3 nõnulli et

plures qui fortis ſūt fantaſie . qui ꝑterea ſe
pe trepidāt timore vbi iudicāt nō eē timen
dū. Tales debent inniti ↄſilio ſupiorū ⁊ pru
dentū ⁊ con̄ talē ipoꝝ vacillacōez audacter
opari ſic enī plerūqꝫ vinceetur abibitqꝫ. Qui
vero rēnuit credere ſupiorū ⁊ prudentū con
ſilio ad tales ſcrupulos deponendū ⁊ agen
dū con̄ eos errat multipliciter. Primo per
ſupbiā ⁊ arrogātiā preponendo iudiciū ſuū
⁊ prudentiā aliorū iudicō. Rurſus talis vix
aut nūq̄ꝫ deuotionem habebit ſolidam nec
pacē cōſciē a talibꝫ ac ꝓinde carebit locus
aīe ſue hoſpite illo de quo ꝓpheta dixit ꝙ in
pace factus eſt locus eius. Dicunt doctores
aliq̇ quibꝫ aſſentio ꝙ aliqn̄ nō eſt tā meito
riū credere ſicut velle credē nec dolere ſenſu
alit̄ de pc̄cis . ſicut velle dolē ⁊ nō poſſe. Deſi
deriū pauperū exaudiuit dn̄s inquit ꝓpħa
prepacōez cordis eoꝝ audiuit auris tua ⁊c̄
Deꝰ itaqꝫ iudicat nos ⁊ nr̄a ſm̄ ſupioꝛis rōis
ārbitriū volūtatē ⁊ iudiciū. Et nō ſm̄ ea q̄ no
bis inuitis atqꝫ con̄dicētibꝫ portō ſēſualitatis
inferioꝛ aduehit et ꝓducit q̄lia ſūt volubili
tas ꝟgiācōnū ⁊ fātaſiaꝝ ſtimulꝰ inſup car
nis illecebroſus ⁊ vidicatiuꝰ vacillacōes ꝑte
rea timide ⁊ incerte ſup agēdis ā ſup eis cre
dēdis q̄ nr̄is neq̄q̄ꝫ ſenſibꝫ attingiꝰ ⁊ ſimilia

decipiūtur in hoc multi ex ſimplicibꝰ diſtin-
guere neſcientes int̃ ea q̄ porcō aīe ſuperior
agit p cōſenſū. Et ea que portio inferior pati-
tur abſq; ſupioris aſſenſu. Darent idcirco ſe-
pe aliis ſalubre cōſiliū qui neſciūt illud pre
ſtare ſibi. Quare ſic. Certe ob turbā hanc
paſſionum ſimul irruentiū tumultuantē et
rixātē. Quocirco meōrandū eſt beati. Bern
hardi ſup hac re conſiliū. Erat ex diſcipulis
eius quidā tātis inquietatus ſcrupulis vt
ad celebrandū nullo pacto auderet accedē
dixit ei deuotus ⁊ circūſpectus. Bernhardꝰ
poſtq̄ hoc accepit. vade frater ⁊ in fide mea
celebres. Obediuit diſcipulis ⁊ ſcrupulꝰ ille
omīs perpetuo diſceſſit. Laudāda prorſus
⁊ ymitanda tam illius patris induſtrioſa
fiducia. q̄ iſtius fratris fidelis obedientia
dicet aliquis ex ſimplicioribus. vtinā talis
michi eēt abbas aut prior qualis erat bea
tus Bnhardꝰ. credere facilit̃ imperāti. Nūc
vero dū ſupioris mei puam ſapiētiā inſpicō
non audeo meā conſciam ⁊ ſalutē ſue fidei
tali pacto omittere. Quiſquis ita dicis ⁊ ſa
pis erras ⁊ deſipis. Non enī omiſiſti te ⁊ ſa
lutem tuā in manus hoīs quia prudēs eſt
⁊ plurimū litteratꝰ aut deuotus. ſed qr tibi
eſt ſcdm regularē inſtitucōnem prepoſitus

ꝯ p̄latus. Quāobrē obedias ſibi nō ut hoī ſʒ
vt deo iubenti. ſi tn̄ nō cōtͣ deū. Et ſepe tanto
erit obediencia tua placentior deo. tibiqʒ fru
ctuoſior. q̄n̄to eſt īdignior ille cui ꝓpter deū
ſbici nō r̄fugis. Caueas ad extremū ne dū
q̄ris ſecuritatē. nec illā adipiſcaris. in ḡuē
tuas diiudicacōnis ꝯ preſūpcōnis foueam

Quarta conſideratio

COntigit ut poſſit aliq̄s eodē tpe ad cele
bracōeʒ laudabilit̄ accedē poſſʒ n̄lomi
nus ab eodē laudabilit̄ abſtinere. Quo cau
p̄mū de ſe laudabili⁹ ē q̄ ſcd̄m. Ptʒ p̄ma ps
qn̄ aliq̄s ē ſine ꝯſcīa pcc̄i mortalis ā alio impe
dimēto. ꝯ nō eſt obligat⁹ ex officō vel aliter
celebrarē. tūc hʒ vtrūʒ in ſua ptāte facē licēt
atʒ laudabilē. vt vel cū cēturioē dicat. Dn̄e
nō ſum dig. ꝯc. vel cū zacheo. dn̄m fidēter in
uitʒ. Scd̄am ptē ꝓbo cū durādo. iiij ſnīaꝝ d.
xxij. q. vi. Celebracō q̄ppe eſt de p ſe opus bo
nū. Abſtinere aūt ab ea ſi ſit bonū magis ē
in ordine ad indeuocōeʒ ſuſcipiētis q̄ de p ſe
Rurſus celebracō hʒ efficaciā magnā ex vir
tute opis opati. ꝓpt̄ quā nō tātundē valʒ vo
lūtas ſola celebrādi. ſic par volūtas actu ce
lebrās. Addit itaqʒ op⁹ hoc exteri⁹ aliq̄d bo
nitatis ad boitatē volūtatis ꝓpt̄ meritū paſ
ſiois xp̄i. proptēa dici ſolʒ opus p̄uilegiatū

Amplius ille qui celebrat in opis execucōe magnā adipiſcit̄ deuocōis pinguedinem ⁊ diuinis ſolet occupari. Ducit̄ inſup a virtute nobiliori ſic agendo videlicȝ a caritate et dilcōne huius ſacramēti q̄ non celebrās qui timore potius ſe cōtrahit. Quod ſi q̄s dixeit vacacōem a celebracōe ideo fiei vt ipa poſt modū reuerentius ⁊ deuotius q̄nto rarius impleatur. Fatemur poſſe ſic euenire. Sed poteſt ex aduerſo cōtingere q̄ talis ſubtractio remouebit habitudinē ad bonum cuius effectus eſt ſcd̄m pħm delectabilit̄. Signum inq̄t acquiſiti habitus eſt delectacō in opere Euenit inſup plerūqȝ illud dictum naſonis. Qui non eſt hodie cras minus aptus erit. Diſtraheis hodie parū deuotus es · parū recollectus ⁊ plurimū tēptatus a carne mundo vel demone. Credo equidē· ſed agnoueis q̄ nō dormiūt qui te pſecūtur· ⁊ cras idē erunt aduerſantes tibi hoſtes tueqȝ deuocōni inſidiātes quales ſūt hodie. Quocirca nō irracōnabilit̄ ɔſulit ſapiens. Quodcūqȝ poteſt inquit manus tua inſtanter opare. Neſcis enī q̄ndo tale tēpus ad laudabilit̄ celebrād̄ tibi concedet̄ quale mō habes. Et ſi vtrum habeas vtrūqȝ melius eſt. Eſto fueris in hac vel ī illa re defcūoſus · cur nouū defectū

in nō celebrādo ſupinducis. Sed frigidus
ſum dicis aut tepidus. Sepe ſuſcipit iniciū
celebracōis hoiez parū deuotū ⁊ frigidū quē
in fine caleſcentē dimittit ⁊ feruidū. Corp9
xpi ignis eſt ſpūalis. accede fiducialiter ad
hūc ignē caleſces facilius. Audiam9 orantē
ambroſiū. ⁊ deū alloquētē. Graue eſt ꝙ ad
menſā tuā mūdo corde et innocētib9 manib9
non venim9. ſ; grauius eſt ſi q̄ pcc̄a metuim9
ſacrificiū nō reddim9. Refert narracō ſcōꝝ
patrū de quodā Euagrio qui nō niſi ſemel in
āno cōicandū eē cenſebat. Cōn quē ſcī pr̄es
repugnbant argumētantes ꝙ aut dignū ſe
putabat et diſpoſitū q̄ ſemel in āno cōicaret
⁊ ita preſūptuoſus erat aut indignū ſe tūc
fatebat. ⁊ nlomi9 accedebat. Cur nō igitur
poterat alius ſimilit̄ pluries ſacramēta hec
cōficē. qn̄ꝙ de ſe. ſe ſciret indignū. Si fas eſt
itaq; ſemel in āno cū timore dei celebrare. cū
eodē timore poterat ſepi9 celebrādi licētia. Fu
erūt nec ignro ſcōꝝ aliq̄ quos certa rō cōpeſcu
it ne celebrarēt inetnū. S; pticularia hec fcā
quorūdā venīda ſūt magis pia interptacōe. ꝙ
i exēplū agēdi trahēda. Poſtreō nō ſū neſci
us diūſa eē dona ⁊ vocacōes in diuerſ ꝑut
ſpūs ſcūs voluerit ⁊ ali9 indiſpoīt p interru
pcō; celebracōis ſeſe vix poſtmodū recolligit

Alius ex eadē frequētacōne reddit indeuo-
cior et ex tali familiaritate prōptior ad con
tēptū. Quaobrem ſuā introget vnuſquiſq̃
conſciam tūc p experientie et prudentioris ali-
cuiꝰ cōſiliū id qd̄ oportuniꝰ apperuerit exequa-
tur. Hinc dicebat egregius doctor auguſtiꝰ
cottidie celebrare nec laudo nec vitupo. Ipſe
tū q̄ alij conſulūt ſic viuē vt cottidie digni
ſſimus accedere Sequit Quīta cōſideracō

Nulla pollucō incoata q̄ pfecta in ſom-
pno pccm eſt mōrle. Patet ex famoſa
augꝰ regula. q peccm a deo volūtariū eſt. q
ſi non eēt voluntariū. nō eſſet pccm. intelli
git de actuali. Rurſus iſta eſt expſſa detmi
nacō eiuſdē pmo de ciuita. dei. c. xxv. loquē-
tis de violenta corrupcōe virginis alicuiꝰ
Quātomagis inquit abſq̃ culpa eſt in corpe
nō conſentiētis ſi abſq̃ culpa eſt in corpore
dormiētis. dicētes oppoſitū cōndicūt non ſo-
lū theologice ſed et phice detminacōi nec ha-
bent quid rn̄deant ſi fiat eis argumentū de
furioſis q̄ infantibꝰ et alijs nō vtentib rōe
quos pro tūc nō peccare noua trāſgreſſione
cōcors eſt omniū ſapientiū rcē ſentēcia. No
tāter diciꝰ ſi pollucō incoata ſit et perfecta
in ſōpno. qm̄ poſſet aliqs vigilās impurū
habē deſideriū ſe polluēdi quo vigēte cadēt-

in ſompnū in quo ſua pollucō conpleretur
Poſſ; ſimiliter pollucōe; in ſompno ceptam
expgiſcens male cōſūmare · Cōſtat in hys
caſib⁹ radicē pollucōnis eſſe liberā atq; fla
gicōſa; ꝓpter quā illō opus obſcenū impu
tabitur ad culpā. At vero ſi vtrobiq; fuerit
in pncipio ⁊ fine carentia vſus racōnis aut
ꝯſēſus · lib̄ erit vtiq; tal' actus · etiā ſi vigilā
do ꝯpleretur abſq; peccō mo2li. Palā ē rō · q2
libertate carebit. Poterit forſan aliq̄s pecca
re · poſtmod ꝯplacēdo ſibi in tali voluptate
ꝓbroſa quā habuit nō obinde · tn̄ reddetur
prior act⁹ pollucōis culpabilit' vicōſus. Poſ-
ſet etiā aliquomō placere ſm ſcm̄ thomam
non quia voluptas ē · ſed q2 ſanitatem ⁊ na
ture affert exoneracōne; abſq; ſui qui patit'
procuracōne vel aſſenſu. Demq; nō ꝯſulunt
ſancti · ꝙ debeat violenter fluxus ille dum e
uigilando ſentitur iam effluens coherceri · q2
vel eſſ; fruſtra conatus hmōi vel natie ſup
modum grauatiuus. Confirmatio omnū
iſta eſt · ꝙ actus exterior nullumq; peccatu;
eſt niſi denominacōne extrinſeca plus ꝙ̄ v-
rina non dicitur proprie ſana · Si nullū ſit
igitur in aīo proprie dictū peccatū dū liber
tate nō vtitur · null⁹ erit ꝓtūc act⁹ exterior vici-
oſus · neq; tn̄ negabi⁹ qn̄ per crapulam aut

dampnabilē illecebrā vigilie. poſſit aliquis
in hāc illabi ſordiciem. ſed culpā tūc vigilia
nō ſompn⁹ habʒ. quāq̄ ⁊ crapula ⁊ cogita
cō voluptuoſa letali crimiē ſepe carēt. ⁊ poſ-
ſunt ante ſompnum dilui penitendo.

Sexta Conſideracō

Pollucō corpalis in ſōpno ꝯtingere pōt
nō ſolū abſq; pcc̄o mōrli pcedēte pmo
⁊ ex meito. Patʒ ex diſtinccōe famoſa data
p gregoriū et alios tam theologicos q̄ na
turales. Euenit itaqʒ nōnūq̄ hec immūdicia
ex infirmitate aut debilitate natuē exonera
re ſe volentis aut retinē non valētis. Nam
eſt pterea aliq̄s fluxus fere talis ī viris ali
quib⁹ qualē femine paciūtur in menſtruis
⁊ fit cū nulla aut tenuiſſima voluptate etiā
vigilādo. Fit aliqn̄ inſup aliq̄s fluxus tāta
lubricitate ⁊ facilitate in q̄buſdā viris aut
feminis q̄ ſolo aſpectu aut alloq̄o aut leui
cogitacōe puocāt. Quis ergo dixerit apud
tales inuitos ⁊ renitētes aut nullomō ꝯſen
cientes ab inicō vſq; in finē pcc̄m mōrle ꝯmit
ti. Non oīm vna eſt cōplexionis armonia
Quoſdā videm⁹ e naſo leuiſſima aut nulla
occaſione defluere ſanguinē. alios cū violē
tia multa id nō pati ſcim⁹. Cognoui hoīem
ſeptuagenariū ſecularē et valde crapuloſū

qui nūq̄ ſe pollutū fuiſſe dormiēdo teſtaba
tur. et hoc in alijs mirabat̄. Aliū vidi religi
oſum ꝛ ſobriū qui p decēniū ꝛ amplius. fere
cotidiana hac paſſioē vexabat̄. Quid vir
ſōpniāt dormientes. alios ſōpnia iugit̄ exa-
gitāt. Sꝫ omittam⁹ hec ꝛ ſimilia quorū deſ-
miātio medicos plus aſpicit et ſimilr̄ reme
dia quāq̄ michi faſſus fuerit vnus ex me
dicis famoſiſſim⁹ ſe pridē ad medendū tali
nocturno fluxui in alijs ſtuduiſſe diligent̄
ſꝫ fruſtra laboraſſe. Nos aūt moralia ſeu the
ologica loquētes declaēm⁹ quo pacto poſſit
ex merito p̄cedēte pollucō nocturna ꝯtingē
Primo quidē ex arta abſtinentia in pane ꝛ
aqua. hoc euenire perſpicuū fecit expientia
Amplius volens aliquis hoc viciū carnis
predicando deteſtari. nōne ſup illo cogitare
poſſet. aut ſimiliter confeſſioēs audiendo
poſſet vtiqꝫ ꝛ cū meito magno. Nichilomi⁹
occurrere videbit in ſompno nōnumq̄ pre
cogitataꝝ impudiciciaꝝ ſimulacr̄ ꝛ ipm ex
illis ſicut in alijs ad pollucōeꝫ cōcitari poſſe
quis negauerit. Addūt ſcī p̄res quorū fuit
ocul⁹ mētis aptus ꝛ terſus ad fallaces inſi
dias demoīs intuēdas nonnūq̄ has ſordes
fieri illuſioē ſua vel ad terrēdū ꝛ inq̄etādū
timoroſe conſcīe puritatē. vel pro boni opis

vt celebracõis impedimẽto vel ut vigilanti placeat qđ ſopnians ptulit·vel ut abſtimen‑ciam piculoſam et indiſcretũ vite rigorem ſuadeat ↄ in inſaniã pcipitet· vel vt deo ꝓpi‑cio ↄ pmittẽte deuotã mentẽ ſic exerceãt· et ex tali feditate ſtimulatã ĩ hũilitate cuſto diat. Hoc in loco duo ſũt dicta gregorij me moranda. Primũ eſt ꝙ ſepe tales illuſioẽs ſeu pollucões anim⁹ neſciẽs ptuliſſe magis dolend⁹ eſt ꝙ̃ feciſſe. Secũdũ ꝙ bonaꝝ men tiũ eſt ibi culpã agnoſcere vbi culpa nõ eſt Si tamẽ agnoſcat culpa vt non indiſcrete impediatur opacõ iuſta· neqꝫ corpis debita ſuſtẽtacõ deſeratur. Ne pterea aliqͣs ↄſcias ſibi fabricet et nutriat erroneas · ne cadat in ſcillã cupiens vitaẽ caribdim. Patietur fortaſſis aliqͣs heſitacões varias dum ad ↄmedendũ vel dormiendũ acceſſeit·dicetqꝫ pollueris ſi hoc ↄ hoc nõ omiſeis·ſi non tibi pcauebis. Contẽpnat talia necẽ eſt qui di ſcrimẽ maius imminẽ circũſpicit·ſi nõ parẽ cũ alijs viuẽdi formã prudenter inſequitur Scrupuloſis ergo cõtͣ ſcrupulos agẽdum eſt et fixo operis pede certandũ. Hac arte prudenť vſus eſt ille q̃ turbato cuidã iugiť ſup repeticõne horaꝝ ſuarũ ſi nõ aſſidue et actualiť attenderꝫ ad eas iniũxit penitẽtiã

b

hanc ad tpūs ne quōlibꝫ horas ſemel d cāſ
iteraret. Neqꝫ enī requiritur actualis ſemꝑ
attencō. ſufficit habitualis ſeu virtualis nō
interrupta ſcienť ⁊ a ꝓpoſito per deliberatā
attencōnem circa aliud penitus incōpatibi
le. Milla ſurgūt apd aliquos tales ſcrupu
li more canū oblatrantes ⁊ lacerare minā
tes ipōs ambulantes ꝑ viam mandatoꝝ
dei. quos euincere ⁊ ꝯpeſcere melius ꝙ per
ꝯtemptū nequimus. Tantūmō fit ꝯtēptus
iſte timore reiecto ⁊ regulariter. non abſqꝫ
preuio alterius preſertim ſuperioris ꝯſilio.
alioquin timor immoderatus facit caſum.
aut precipitat inconſulta preſumptio.

Nulla corpalis   Cōſideracō. vij.
immūdicia de ꝑ ſe impeditiua eſt cele
bracōis. ſꝫ bñ de ꝑ accñs racōne ꝯcomitātie
alicuiꝰ vel ſequele in aīma. Hāc ꝯſideratio
nē deducit bō ven. iiij. ſūmaꝝ. d. xij. q. iij. Et pꝫ
ſatis prima ps ex verbis xᵖ. ſi bñ ꝑpēdatur
dicēdi rō. Math. xv. Nō lotis manibꝫ man
ducare non coīnq̄nat hoīem. ⁊ rō eſt. quia
nulla paſſio talis aut immūdicia exterior
de ꝑ ſe pccm̄ eſt. aut de nccītate pcco ꝯiun
cta vel inducens ad peccatum. Preterea q̄liſ
eſt immūdicia ſordidior ⁊ abhominabilior
corpalis. ut corpalis eſt ꝙ ſanies leproſoꝝ

Hec tñ non impedit celebracōem pſertim ſi fiat in occulto. Jdē ſētiūt doctores de mēſtruis mulierꝝ. ⁊ de fluxu perpetuo virorꝝ āquorꝝ Secūda ps declarat̃ diſtinguēdo. qꝛ quedā immūdicia corpalis cōiūcta eſt immūdicie ſpūali ſcd̃m veritatē ſicut in vigilia habent fornicātes. Alia eſt cōiūcta tali immūdicie ſpūali. tm̄mō ſcd̃m qñdā ſimilitudinē aut cōformitatē ꝑut eſt in ſōpnijs ſordidis et impuris qñdo non peccatū eſt ſed ſimilitudo pcc̄i. Aliā videm⁹ immūdiciā que horrorem ⁊ abhominacōez quendā viſa vel ɔ̄cogitata generat. vt in leproſo ⁊ alijs plurimis. quāuis nullā ſciam⁹ ineſſe peccati veritatē aut effigiem. Poſtremo alia eſt indifferēs ſicut in pedib⁹ lutoſis aut facie puluerulēta ⁊ ſudente p̄ma ⁊ ſcd̃a generant vt frequēter in aīa hebetudinē quādā diſcraſiacōem ⁊ deordinacōem atqꝫ indeuocōem. qm̄ ſicut guſtato ſpū deſipit om̄is caro. ſic ecōuerſo ⁊ amplius guſtata carne deſipit ſpūs ⁊ fit carnalis ad tēpus longius aut breui⁹ ſcd̃m diuerſas habituacōes atqꝫ ɔplexiōes. De hijs in figurā dictū eſt antiqs vt talit̃ immūdi ſeparent̃ ab alijs vſqꝫ ad veſperā veſtimētorū locōez hec gregori⁹ ſic exponit. vt niſi prius ignis tēptacōis ɔ̄ceſſeit. ɔ̄uerſe q̄ſi vſqꝫ ad veſpm̄

ↄgnoſcat. Cōſtat enī nullas tales inſtitucō
nes que ceremoīales erāt atq̧ figurales nl̄
latenus ad obligacōe; nrām trahendas eē
niſi iudaizare velim⁹. Propterea veſpera in
hoc loco ꝛ locio materialis non ad lr̄am ac
cipiēde ſunt. S; tā diu reput; ſe homo inmū
dū. ut extra caſtra ſcōꝝ miſterioꝝ ſecedat.
q̄diu tales in eo vigent pcc̄i reliquie. ebe
tudo ſc; mentis carnalitas ꝛ deordiatio at;
indeuocō purgantur. Aliȷ̄ tardius aliȷ̄ ↄfeſti
lugent huīlitate ꝛ ꝓmptis lacrimis diluūt
ꝛ extmināt. quicquid carnalitatis ↄtractū
erat ꝛ oē eius veſtigiū breui lamento delēt
ꝛ abolent. Sordes tercie celebracōni obſūt
propt̄ ſcandalū vel horrorem quoꝝ vtrūq;
dep accn̄s nocere pōt deuocōni aīe. pn̄t etiā
de p accn̄s celebracōem impedire. dum vide
lic; ſcandalū vel horror. ꝛ ex ↄſequenti inde
uotio celebrantis aut aſſiſtentium vehemē
ter p̄ſumūtur acceſſure. Secus vbi ſunt om
nes exercitati ꝛ perfecti apud quos tale mi
chil timendū eſt. Cōſideratio octaua.

Poſſibile eſt abſq; vlla reprehēſioē ꝛ cū
merito aliquem ſompno pollutum ſa
croſancta miſteia ↄtingere at; celebrare. P;
ↄſideratio ex deductōne precedentiū. Ad di
gnā itaq; celebracō; ſufficit p̄paracio tal' q̄

nō relinquat ɔſciam pcc̄i mo͛lis aut impedi-
menti legittimi. ⁊ que deuocōnem atq; reue-
rentiā ad ſacramentū penitus nō excludat
Sed pollutū mō dicto poſſibile eſt iſta in ſe
ſentire nō longe poſt talē paſſionē. ymo ꝙ
humilioꝛ deuotioꝛ ⁊ ordinatioꝛ ⁊ reuerētioꝛ ad
ſacramentū accedit. Conſtat enī ꝙ obſceni-
tas humorū iſtius cū ſuis reliquiis nō ppe
tuo durant. nec ppetuo ad celebracōez impe
diūt. Et ſi datur ſpaciū vigintiq̄tuoꝛ horarū
ſicut Albertus determiāre videt᷑. Poterat ali
q̄s vna hora purgatioꝛ effici ꝙ ali⁹ in centū
Cur nō igit᷑ fiat ad celebrandū ſimilit᷑ apti
oꝛ. Porro ſi timeat᷑ ɔuerſio taliū illecebrarū
⁊ paſſionum tpe celebracōis poſſunt vtiq;
et in omibus ɔtingere. vel ex aſpectib⁹ ſolis
p̄oꝛib⁹. vel ex corruptela natue᷑ l' dyabolica
opacōne. Hec nr̄a ɔſideracō maxime locum
hab; in religioſis viris ⁊ ɔtēplatiuis quoꝝ
eſt adeo facilis ɔuerſio ꝓpter fortē hituacō
nem. ꝓpter etiā carnis ſubiectōem dū vigi
lāt. Raro autē apud ſeculariť viuētes aut
nouā bn̄ uiuēdi formā inculpātes. talis rep̄e
tina ſeu leuis recollectō deuocōis inuenitur
Ceſſare eos idcirco aut tardi⁹ accedē ad ſa
cramentū hoc ɔuerēdiſſime tractādū ɔueit
Hab; p̄terea locū nr̄a cōſideracō vbi illuſio

demonis nr̄am deuocōem impedire volentis
pſpicitur aliquibꝫ indicijs neqꝫ credē debe⁹
eidē. ſꝫ obmitti potius. Vbi ſubinde timet ali
quis ſacerdos de ſcandalo ſi non celebret
vbi deinceps tenetur aliquis celebrare. vel
ex ſuſcepto officiō vel ex cōmiſſioē vel mutua
viciſſitudīe ꝛ ꝯformitate ad ālíquos cū q̇bꝫ
viuit queādmod̄ ſūt religioſi pene oēs Attē
dend̄ eſt h. ꝙ n⁹ palā tenetur ꝓpriū defectū ł
infirmitatē occultos ꝓdē. ut plurimū caucī⁹
eſt atꝫ diſcreti⁹ ꝯtegē. Prodit aūt ſeipm̄ ta
lis nō celebrans ſcandalizatqꝫ freqn̄ter. ꝛ
cogitacōnes varias aſcendē facit in corda
alioꝝ. Nolo tn̄ p̄iudicare ſic̄ nec poſſum nec
debeo p hec dcā mea q̇buſcūqꝫ inſtitucōibꝫ re
ligioſoꝝ ſi aliq̄ ſint ad oppoitū. Veꝝ eſt ill̄d
ap⁹ Quilibꝫ in ſuo ſenſu habūdat. Sꝫ dixi in
terim q̇d m̄ dicend̄ poſſe vid̄ꝛ ſi nuda cogite
tur veritas apud hn̄tes libertatē legis xpi.
Opponet forſan aliquis de fornicarijs ꝙ ſimí
lit̄ in breui poſſent recolligere ſe ab oibꝫ pcc̄i
reliquijs. aīam extergere. poſſent igr̄ ſtatī
celebrare. Opponerꝫ alijs de cōiugatis apd̄
quos poſſibile ē pccm̄ i ſua ꝯiūctōe nō ꝯmit
ti. q̄ tn̄ de ꝯione ſepandi videtur. Ad hec dr̄e
poſſu⁹ p̄mo ad vltimū. ꝙ doctoꝝ famoſoꝝ
ſnīa ē. tales ꝯiugatos ſi accedāt ex deuocōe

p̄ſertim dieb⁹ ſolēpnibus nō peccaē · qn̄ vel affectu ꝓlis gignēde vel reddēdi debiti aut incōtinētie vitande cauſa ɔmixti ſūt nec obſtaculū aliud eſt. Ad p̄mū nō aliud pro nūc dici⁹ niſi ꝙ rariſſimū hoc eſſet. de hijs vero q̄ vix aut nūꝗ̄ eueniūt doctores parū tractāt. Si tn̄ imminerꝫ graue ſcandalū ꝓ omiſſione. ſi p̄terea grādis ɔtricō ɔcurrerꝫ ſi demiqꝫ magis ex ſurrepcōe dyabolica aut vehemēti temptacōne tale flagicium apud ſe natū ɔmiſiſſet. Audeat q̄ ꝓfundius ſapit talē ꝓhibere. fateor nō audeo in hoc caſu et alijs ſicut pſpicuū eſt ex p̄miſſis relinquēdi ſunt multi ſue cōſcīe ⁊ iudicō · circūſtantijs oībus quas prudētia circūſpicit indagatis

Nona conſideracō

Precipue ex dīno munē et non ex nr̄a induſtria ſeu prepacōne reddimur digni miſteriorū pticipacōe ſacramētoꝝ. Hec cōſideracō ſi cū ſapore intimo maſticet̄. humiliabit nos vehement̄. Et profecto huīlitas ſola eſt q̄ diſpoīt ad dignificacōeꝫ et ꝑparacōnem pro tal' tantiqꝫ hoſpitis in aīe cenāculo ſuſcepcōe. Scio hoīem qui talit̄ in veitate cōperit nūꝗ̄ potuiſſe ad quietē ⁊ ſerenā diſpoſicōem celebrandi ptigiſſe quouſqꝫ diffidēs de oī ſua induſtria ⁊ labore ⁊ ſollicitudine ⁊

ꝑparacōne p cōfeſſionē aut alias · immola-
uit in ara cordis bouē ſupbie. dixit in aīmo
cōtrito et huiliato cū daniele. dn̄e nō in iu
ſtificacōibus meis ꝓſterno p̄ces meas an̄
te · ſʒ in miſeracōibus tuis multis ⁊ magnis
Et rurſus cū ꝓpheta. Ego aūt in multitudīe
miſeicordie tue introibo in domū tuā · adora
bo ad tēplū ſanctū tuū in timoē tuo · ⁊ ſimilia
quedā quorū aliq̄ ſcriptis inſeruit. Plane
induſtria nr̄a ⁊ prepacō quales agere ꝯue
nienter poſſum⁹ requirit. Eis tamē ſi inniti
mur fallimur ⁊ cadim⁹ · aut tanq̄ ſi quis ba
culo arūdineo ſuſtentet · vacillamus neqʒ
habitam⁹ in adiutorio altiſſimi dū noſtris
meritis fidim⁹ · vel in pccoꝝ ſola rcordacōe
torq̄mur. Ni mirū ſi tūc in ꝓtectōe dei neq̄q̄
ꝯmoremur q̄ deficiente protectioē · quis ſub
ſiſtet. ¶Fuit cuid per ſompniū oſtenſa viſio
talis p̄cipitatus in cloacā erat · ⁊ a quodam
baculo ſtercoribus infixo ſuſtentari ne ꝓfū
daretur ſatagebat. At vero baculus ille fun
doten⁹ dimittebatur · aſſidue cū fetore intol
lerabili ſentiēs ille piculū · tō mēte ad dn̄m
ꝯuerſus rlicto baculo ꝯfeſti erept⁹ eſt. Sa
ne cōſcīa nr̄a q̄ntūlibʒ mūda eſt cloaca q̄dā
pleā ſtēcoribꝫ fedis defectuū cottidiaōꝝ ba
cul⁹ ille nr̄a ē induſtria p quā emergē q̄ri⁹

ſed procul dubio quouſq; leuemus oculos
in celũ vñ veniat auxiliũ nobis· quouſq; fi-
duciam nr̃am totã in deum iactemus· qñto
plus innitimur ſolo nr̃e induſtrie baculo tã-
to in ꝓfundiorez abyſſum nr̃e prauitatis de-
mergimur· ⁊ non niſi fetorẽ tetrũ ⁊ horridũ
reportamus. Quid ergo dicet aliquis· tem-
ptabimus ne deũ· aut pleni ↄſcia pcõꝝ· inde-
uoti· ſordidi· diſtracti · ⁊ diſtẽpati ad ſacra-
mentũ hoc ſalutiferũ ſub ſpe miſericordie ſo-
lius accedam⁹· Dixi iã ut agat noſtra indu-
ſtria· qđ poteſt ut ſit abſq; ↄſciã pc̃ci mõlis
ſ; i illa neqnaꝗ̃ ſpere⁹· alioqñ ſupbi⁹ alioqñ
maledictõnẽ incurri⁹ qui ponim⁹ fiduciã in
hoie· ⁊ carnẽ brachiũ nr̃m. Agnoſcamus ꝙ
oẽs iuſticie nr̃e ſũt ut pãnus menſtruate·
aut velut leproſi faſcie ſup quib; ſtillamus
quotidie ſaniem pccõꝝ. Qua frõte igitur· q̃
ve fiducia· infectõnem ad placanđ deũ aude-
bim⁹ oñdere. Caueamus ne potius irritet̃
plane ſic ẽ. Si mille ãnis valeret aliquis ſe
diſponẽ ad dignitatẽ celebracõis· nec ſic ꝑ
ſe attigeret. Quid idcirco in breui morula
facere poteris cõiectura· Interrogat ſe fre
quent̃ ille cuius ſupra memĩ ſi dignus eſt
accedẽ· ſi ſufficient̃ preparatus heſitat· pri
mũ tremiſcit· reformidatq;. Tãdẽ ſic rñdz

ſibiipſi· interim quātum in me eſt michil deo propiciō decerto michi ſum cōſci⁹ ſuper pccō mortali. aut peccandi propoito peccata etiā venialia non confeſſa nequaq̄ obſiſtunt. Scio tamen ex aduerſo q̄ iuſtus eſt dn̄s. qui ſi velit exquirere vehemēter debita mea ſi iniquitates obſuare· ſi mecū in iudicio contendere· neq; ſuſtinebo neq; potero reſpondere vnum pro mille qualib; lotus fuero attritus ꝯfeſſus· lacrimoſus. Quid iſta ſunt. Ve michi ſi non cum miſericordia magna diiudicer. Quid ſcire poſſum ſi forte lateant me vicia mea · merui quidem excecari · qui viſu meo ſpirituali primitus ſup̄ modum abuſus ſum · dum videns bonum id adimplere ꝯtempſi · hoc vnū ſcio q̄ apud dn̄m miſericordia eſt· et copioſa apud eū redēptio· q̄ pietatis eius fontē nulla p̄ōt nr̄a iniquitas euincere vel ſiccare qđ ſi decreuerit ſaluare nemo eſt qui ꝯdempnet. Precipit ut ſperem in eo · et me totū in ſuas ma⁹ ꝑiciā. Obedio ut poſſum· nō ē crudelis q̄ mē dax veientē ad eū nō eiciet foras · ꝓuolutū ſuis pedib; nō idignant̃ abiciet· preueit me demū in bn̄dictōib; dulcedis dū m̄ diſpliceo Spero eq̄de; ipē q̄ cepit ꝑficiet et illuiabit abſcōdita tenebraꝝ nevnq̄ obdormiē i morte

Fornicata es o aīa mea cū amatoribꝫ tuis.
iubet pius ſponſus p os ꝓpheticū. ut reuerta
ris. mō etiā te ſuſcipiet. Et ſi milies abſceſſe
ris ꝯtēpnans irriſeris. te venientē non re
pudiabit. penitentē non aſpernabitur. ſi q̄s
ex hoībꝫ talia diceret crederes ⁊ aſperaēs ⁊
accederes. deus hoc dicit. deus hoc pollicet̄
immo deus hoc impat. ⁊ tu diffidēs non ac
cedes. Nō eſt iſtud ꝯſiliū o aīa mea. In ſua
igitur veritate non tua veritate fidens volū
tarie ſibi ſacrifica. Inmūda es. accede mun
danda ad fontē pietatis incōtaminabilē
Eſuris. accede paſcenda ad panem viuificū
⁊ indefectibilē. Egrotas. erit hoc efficatiſſi
mum tue inualitudini medicamentū. Flux
um pateris nec ſanari potes a medicis tuis
ſcꝫ exerciciis tāge plena fide cū emoroiſſa
martha ſm ambroſ fimbriam veſtimenti
ihū. ſacroſcām videlicꝫ hoſtiā ut purgeris.
Si ꝑcuſſam te ſentis a ſerpentibꝫ ꝑuerſaꝝ
temptacōnū quid reſtat niſi ut ſerpentem
xp̄m eleuatū inſpicias. Sꝫ dicis cū ꝓpha qm̄
vnica ⁊ pauper ſum ego. ꝑticeps eſto ſacro
ſancti huius miſterii. habebis xp̄m comitē
fidū ⁊ hoſpitē ditiſſimū. Cecā te fortaſſis de
bilem ⁊ claudam cōqueris. memineris qm̄
tales ad cenam magni regis inuitantur ⁊

intrare cõpellũtur. Lubrica ſũ ingẽs et inſta
bilis. ſꝫ hic panis cõfirmat cor. Triſtis es et
anxia. ſꝫ vinũ hoc letificat. Inquietant te et
turbãt plurima. adhere ei q̃ turbidos fluct⁹
ſedat qui eſt pax nr̃a qui ait. In mũdo preſ
ſurã in me pacẽ habebitis. pegrinãis a dño
ſꝫ in fortitudine cibi hui⁹ ãbulabis vſqꝫ ad
montem dei. Quid ergo tendere formidas.
Quid expaueſcis o aĩa mea. q̃re et quouſqꝫ
cõturbas me. Spera in deo et liberabit te. enu
triet te. non cõfundet te. Suſpirabũda forte
queras vbi eſt deus tu⁹. In hoc certe cõuiuio
in quo xp̃s ſumitur recolitur memoria paſſi
onis. mens impletur gr̃a et future glorie no
bis pignus dat. Crede hoc bona et ſimplici
fide. nec curioſa diſcuſſieis exñtie modũ. ſuf
ficiat tibi qm̃ nõ eſt hic mõ aliorũ corporũ
ſuis locis cõmẽſuãtorꝫ. ꝓptẽa vane ne dicã
ſtulte querũt aliq̃ vbi caput vbi pedes q̃lis
ſitus. q̃lis ad hoſtiã partiũ coordinatio. ibi
xp̃s eſſe dicitur. quare et q̃uo. Qm̃ facta eſt
eius corpus trãſſubſtantiacõ panis omipo
tẽti virtute diuinitatis. ſi nõ hoc cõprehẽdis
neqꝫ ꝑfecto quãtulãcunqꝫ rem aliã quo ad
infinitas eius hitudines et ꝓprietates cõpre
hendis. Da locum fidei. vt meritum habeas
et eam quam ſine merito das nature fidem

da cū laude reuelacōem ⁊ in eius obſequiū volens te captiua. Conſideracō.x.

NOn propter timorem ↄtaminacōis corporis criſti illud cū mūdicia corporali monemur ↄtrectare. ſed ad indeuocōnem ꝗ ſcandalū in nobis vel in aliis deuitandum. Cōſideracō iſta parū etiam inſtructis maiſeſta eſt. vꝫ tn̄ non mediocrit apud ſcrupuloſos. ut ſi forte corpalis aliqua ſordicies ipſis nolentibus adueniat. recogitent ad xpi corpus. nichil hanc attinere. ſeruata in aīo mūdicia ⁊ reuerētia ſcītatis. ſFuerūt qui dixeruut ipam hoſtiam cōſecratā nullo mō in ventrē nr̄m cōmedendo dimitti. ſed ſtatim in celū rapi contra exꝑientiaꝫ quotidianā atqꝫ catholicā veritatem que ponit corpus xpi vere ↄmedi. ſFefellit eos hmōi ↄſideracōis obliuio dum putaut indignū ſentire. ut criſti corpus vel hoſtiam ſacrā in feculentū ſtomachū nr̄m deueīat. quaſi vcꝫ polluatur aut fedetur plus ꝙ radius ſolaris aut ſpūaliū ſbaꝝ aliqua. Dicant ergo ſi ſic iudicāt more carnaliū iudeoꝝ aut paganoꝝ. cur criſti corpus in maternis viſceribꝫ ⁊ fecūdina pellicula menſibꝫ nouem obſeratū ⁊ obuolutū eſſe voluit. Debꝫ vtiqꝫ racio corrigere ſenſuale iudiciū ne blaſphemiam

impiã reputemus ipſaȝ rei ſinceriſſimam ve
ritatẽ. Caueamus a tali ſpurcicia recogitan
do ꝑ timorem crebrũ. quoniã inficit hec reme
moracõ plus ꝙ̃ purget. Aſſueſcat homo ſpi-
ritualiť ſpũalia diiudicare ⁊ ſentire. Sic eni
multis ⁊ varijs fantaſmatũ inquietãtiũ im
pudicitijs ſe met abſoluet. Sic ea minus cu
bit que reuera minus curãda ſunt. corpales
loquor ſordes. Sic demiqȝ magis in ꝯſcientie
ꝙ̃ corporis puritate ꝯfidet.

COncludamus tamen epilogãtes. ut ne
mo celebraturus. euidẽter ſibi querat certi
tudinẽ ſup ſignificacõe ſua vexaretur incaſ-
ſum. habeat illã que dcã eſt prepacõnẽ. ⁊ ſuf-
ficit non confidat in multitudie virtutis ſue
⁊ in repeticõne ꝯfeſſionis aut deuotiois. aut
recollectionis ſerenitate. poteſt eni fieri. ut
ꝯfeſſio crebra ſup venialibȝ obſit de ꝑ accñs
Quõ ſic. dicã. Reddit quippe aiaȝ plus iu
ſto ſollicitã ⁊ pauidam ⁊ oia etiã minima ti
mentẽ. ut de ipã etiã ꝯfeſſionis impfectioẽ
intrepidet ⁊ vrgeatur cõfiteri. Dabo tamẽ
documẽtũ. p qđ nulla ꝯfeſſiois multiplicacõ
inq̃etacõis cã eit. Si vcȝ fiat nõ tanꝙ̃ repu
tetur pro tũc ad ſalutẽ neceſſaria. aut ad ce-
lebracõnis illius diſpoẽm requiſita. Sed qꝛ
ẽ opus bonũ ⁊ priuilegiatũ ad indulgẽtiã

quoq aut gr̄e augmētacōez nō par proficiens. Porro diligat anima deū aliqñ necesse est ꝛ se in manu eius proiciat. alioquin sue indignitatē iugiter timendo ꝛ habendo deū de seueritate suspectū iugiter recurua erit ad ꝯmodū ne vnquā exaltata se subuertet. quā obrē aſcenſura in montē aīa ꝛ gaudiū suū immolatura cū abrahā relinquat inferius asinū suū cū pueris ſenſibꝫ. Rudiat tibi asinus. pſtrepent pueri. ſed a ſint illic oīa michil ad ſe que in monte ſtat. hoc enī in vertice racōis ptinebat. Non impertinenter hoc loco viſionē inſeremus quā btō prī Celestiō monſtraſſe memoratur ille qui docet hoīes etiā p ſompnia ſciam. viſum eſt eidem prī ſoporauti q aulam regiam precellētiſſimā cū aſino ſuo inuitatus aſcenderet. hic aſinꝰ tributū vētris p viam ſoluit. exhorruit vir puriſſimus. ꝛ abhoīnatus ē hāc non iniquitatē ſ inquinacōꝫ. ꝛ progredi formidās. regredi moliebatur quouſqꝫ benigniter āmonitus eſt voce de throno lapſa michil ad ſui vel aule regie ſpūalis ꝯtaminacōem ptinē id qd ſe non ꝯſcio naturalia neceſſariaqꝫ ſuus aſellus corpulentus ꝛ irrōnabilis expulerat. Plane ſic eſt. ꝛ dicam amplius. Eueit nōnunq̄ ut turbacōes. pugne. diſcordiacōs.

ꝛ feditates inferius ſenſualit̄ agitate ſuccre ſcere faciant ſupius meritū noſtrū ſicut ecō tra magna vtrobiqꝫ ſerenitas ſupbie vētū oīa funditus euertentē repente nonnūq̄ȝ in ducit. Tantūmodo exinaniat ſe aīā quātū poterit nec ob aliud ꝯtēplacōni vel ſtudio aut quieti q̄libꝫ inſiſtat. niſi ut apd̄ ſe exalte tur deus. ac p inde magis ac magis huīliet̄ ꝛ in ſuā puritatē ymo nichileitatē reſiliat. ꝛ reſiliens cadat ꝛ deus ſuſcipiet eā. Hec via tuta ē regia ꝛ ſecura. Deniqꝫ finē loquendi oēs parit̄ audiamꝰ. Deū time. de te deſperās in ſe fidens ꝛ mandata eius obſerua. qd̄ in te eſt non omittens. hoc eſt omnis homo.

Explicit Tractatulus venerabil̄ Mgr̄i Joh̄ Gerſon. de pollucōne nocturna. An impedi at celebrantem. An non.

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

b

Incipi
tis ar
dipa
Mag
ſtatiſ

Cóſcl
tracte
pro ſ
illiter
audir
ſcula
ſerm
pap
pur
dir
pu
do
ci
ir
pl

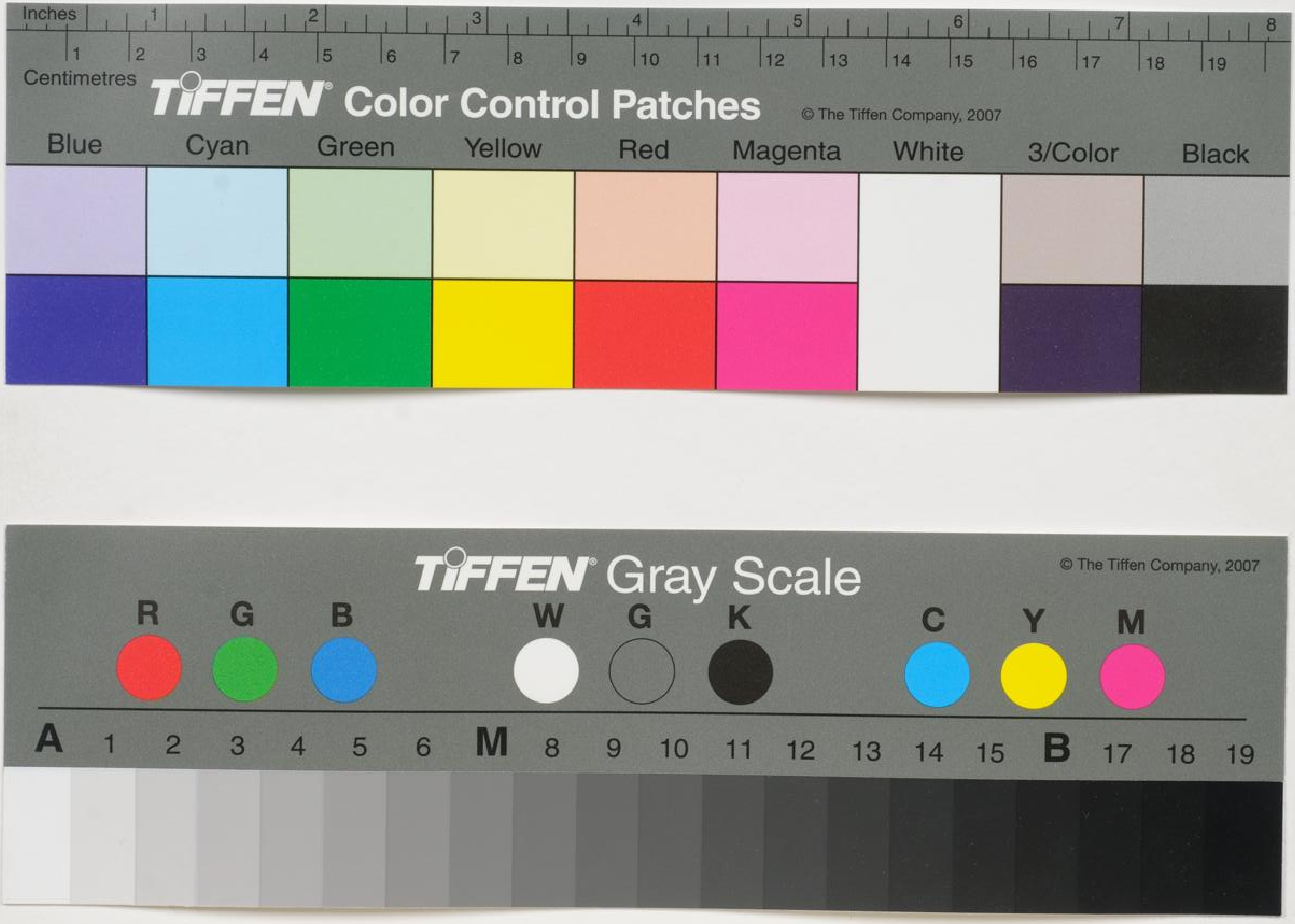
Inches
Centimetres
TIFFEN Color Control Patches
© The Tiffen Company, 2007
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black
TIFFEN Gray Scale
© The Tiffen Company, 2007
R G B W G K C Y M
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19